

POLİS AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	
DERSİN ADI	UG-371 Orta Doğu'da Siyaset ve Toplum
DERSİN İNGİLİZCE ADI	Politics and Society in the Middle East
DÖNEM	Bahar
ÖĞRETİM ELEMANI	Prof. Dr. Ebru ÇOBAN ÖZTÜRK
	E-posta: ebru.cobanozturk@pa.edu.tr , ebru.coban@gmail.com
DERSİN ÖNERİLDİĞİ ABD VE PROGRAM	Uluslararası Güvenlik ABD / Uluslararası Güvenlik Yüksek Lisans Programı (Türkçe)

DERSİN TANIMI

İsrail, Arap dünyası ve İran temel alınarak devletlerin tarihsel ve sosyolojik oluşum süreçleri ile siyasi ve sosyal yapıları incelenecektir. Bölgede dinin ve kimliklerin rolü aktarılacak, devletlerin karakteristik özellikleri, muhalif hareketler ve toplumsal yapılar vurgulanacaktır. Buna ek olarak, bölgedeki önemli çatışma sebepleri, çatışma alanlarındaki uzlaşma ve barış olasılıkları ile bölgenin uluslararası politikadaki yeri incelenecektir. Ayrıca güncel siyasi gelişmelerin ve radikal hareketlerin bölgedeki etkileri ele alınacaktır. Ders süresince orientalist ve modernist bakış açıları ile bölgeye ilişkin ön kabuller içeren algılar üzerinde de durulacaktır.

DERSİN AMACI

Bu dersi tamamlayan öğrenciler,

- Orta Doğu bölgesindeki toplumların özellikleri ve farklı dinamikleri hakkında kavrayış sahibi olurlar;
- Orta Doğu'da siyasetin karmaşık yapısı hakkında bilgi sahibi olurlar;
- Orta Doğu'da siyaseti ve toplumsal yapıları karşılaştırarak benzerlik ve zıtlıklarını anlayabilirler;
- Orta Doğu'daki çatışmaları analitik bakış açısıyla değerlendirebilirler;
- Seçilen devletler hakkında derinlemesine bilgi sahibi olurlar.

DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ

Dönem boyunca öğrencilerin derse devamı ve haftalık tartışma konularına aktif katılımı beklenmektedir. Dönem sonunda değerlendirme aşağıdaki yönteme göre yapılacaktır:

- % 20 sınıf içi katılım
- % 40 ödev
- % 40 final.

DERS PLANI

1. Hafta	Orta Doğu'nun Tanımı ve İslam Öncesi Kültürler
2. Hafta	Orta Doğu'da Dinin Rolü ve İslami Kültürün Yükselişi
3. Hafta	Reformlar, Dönüşüm ve Batılı Müdahaleler (On Sekizinci ve On Dokuzuncu Yüzyıllar)
4. Hafta	Reformlar, Dönüşüm ve Batılı Müdahaleler (On Sekizinci ve On Dokuzuncu Yüzyıllar)
5. Hafta	Birinci Dünya Savaşı ve Orta Doğu'da Yeni Devletler ve Sosyal Dönüşümler
6. Hafta	Birinci Dünya Savaşı ve Orta Doğu'da Yeni Devletler ve Sosyal Dönüşümler
7. Hafta	Savaş Arası Dönem, İkinci Dünya Savaşı ve Önemli Bölge Devletlerindeki Gelişmeler
8. Hafta	Savaş Arası Dönem, İkinci Dünya Savaşı ve Önemli Bölge Devletlerindeki Gelişmeler
9. Hafta	Orta Doğu'da Soğuk Savaş Dönemi ve Self-determinasyon
10. Hafta	1970'ler ve 1980'lerde Bölge Devletlerindeki Önemli Gelişmeler
11. Hafta	1970'ler ve 1980'lerde Bölge Devletlerindeki Önemli Gelişmeler
12. Hafta	Soğuk Savaş Sonrası Orta Doğu'da Süreklilik Arz Eden ve Değişen Yapılar
13. Hafta	2000'ler ve 11 Eylül Olayları Sonrası Orta Doğu'da Süreklilik Arz Eden ve Değişen Yapılar
14. Hafta	Orta Doğu'da Güncel Gelişmeler ve Yeni Zorluklar

ÖNERİLEN KAYNAKÇA:

OKUMALAR (Türkçe)

- William L. Cleveland, *Modern Orta Doğu Tarihi*, Çeviren: Mehmet Harmancı, İstanbul: Agora Yayınları, 2008. (Dersin temel kitabı).
- Ilan Pappé, *Modern Orta Doğu: Toplumsal ve Kültürel Bir Tarih*, Çeviren: Gül Atmaca, İstanbul: İletişim Yayınları, 2019.
- Bernard Lewis, *Semitizm ve Anti-Semitizm: Çatışma ve Önyargıya Dair*, Çeviren: Hür Güldü, Ankara: Akılçelen Kitaplar, 2018.
- Hamit Bozarslan, *Ortadoğu Bir Şiddet Tarihi: Osmanlı İmparatorluğu'nun Sonundan El-Kaide'ye*, Çeviren: Ali Berktaş, İstanbul: İletişim Yayınları, 2018.
- Bernard Lewis, *İnanç ve İktidar: Orta Doğu'da Din ve Siyaset*, Çeviren: Ayşe Mine Şengel, Ankara: Akılçelen Kitaplar, 2017.

- Selin Çağlayan, *İsrail Sözlüğü: Siyonistler, Muhalifler, Tarihçiler, Eylemciler, Yerleşimciler, İsraililer...*, İstanbul: İletişim Yayınları, 2017.
- Erkan Ertosun, Mahmut Akpınar, Nurettin Altundeger, *Orta Doğu'da Devlet Altı Gruplar: Örgüt, Mezhep, Etnisite*, Ankara: Akçağ Yayınları, 2015.
- Bernard Lewis, *Tarih Notları: Bir Orta Doğu Tarihçisinin Notları*, Çeviren: Çağdaş Sümer, Ankara: Arkadaş Yayınları, 2014.
- Albert Hourani, *Arap Haklarının Tarihi*, Çeviren: Yavuz Alogan, İstanbul: İletişim Yayınları, 2014.
- Hamit Bozarslan, *Ortadoğu'nun Siyasal Sosyolojisi: Arap İsyanlarından Önce ve Sonra*, Çeviren: Melike Işık Durmaz, İstanbul: İletişim Yayınları, 2013.
- Jean Christophe Attia, Esther Benbassa, *Paylaşılmayan Kutsal Topraklar ve İsrail*, Çeviren: Nihal Önal, İstanbul: İletişim Yayınları, 2012.
- Şerif Mardin, (der), *Orta Doğu'da Kültürel Geçişler*, Çeviren: B. Koçak, Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2007.
- Malike Bileydi Koç, *İsrail Devletinin Kuruluşu ve Bölgesel Etkileri 1948-2006*, İstanbul: Günizi Yayıncılık, 2006.
- Bernard Lewis, *Orta Doğu*, Çeviren: S. Y. Kölay, Ankara: Arkadaş Yayınevi, 2005.
- Tayyar Arı, *Geçmişten Günümüze Orta Doğu*, İstanbul: Alfa Yayınları, 2004.
- Bernard Lewis, *İslam'ın Krizi*, Çeviren: A. Yılmaz, İstanbul: Literatür Yayıncılık, 2003.
- Barry Rubin, (der.), *Radikal İslam*, Çeviren, R. Gün, Ankara: ASAM Yayınları, 2002.
- Albert Hourani, *Avrupa ve Orta Doğu*, Çeviren: Ahmet Aydoğan, Fahrettin Altun, İstanbul: Yöneliş Yayınları, 2001.
- Nikolaos Van Dam, *Suriye'de İktidar Mücadelesi: Esad ve Baas Partisi Yönetiminde Siyaset ve Toplum*, Çeviren: Semih İdiz, Aslı Falay Çalkıvık, İstanbul: İletişim Yayınları, 2000.

COURSE READINGS (English)

- William L. Cleveland and Martin Bunton, *A History of the Modern Middle East*, Sixth Edition, New York, London: Routledge, 2018. **(Textbook of the course)**
- Benjamin MacQueen, *An Introduction to Middle East Politics*, Second Edition, London: Sage, 2018.
- Martin Beck, Dietrich Jung, Peter Seeberg (eds.), *The Levant in Turmoil, Syria, Palestine, and the Transformation of Middle Eastern Politics*, London: Palgrave Macmillan, 2016.
- Mehran Kamrava, *The Modern Middle East: A Political History Since the First World War*, Berkeley, Los Angeles: University of California Press, 2013.
- Pınar Bilgin, *Regional Security in the Middle East: A Critical Perspective*, New York, London: Routledge, 2005.

- Roger Owen, *State, Power and Politics in the Making of the Modern Middle East, Third Edition*, New York, London: Routledge, 2004.
- Albert Hourani, Philip Khoury, Mary C. Wilson (eds.), *The Modern Middle East*, California: University of California Press, 2004.
- Shibley Telhami, Michael Barnett, *Identity and Foreign Policy in the Middle East*, New York: Cornell University Press, 2002.
- Raymond A. Hinnebusch, Anoushiravan Ehteshami, *The Foreign Policies of Middle East States*, Boulder, Colorado: Lynne Rienner Publishers, 2002.
- Roy Andersen, Robert F. Seibert, Jon G. Wagner, *Politics and Change in the Middle East: Sources of Conflict and Accomodation*, New Jersey: Prentice Hall, 2001.
- Bernard Lewis, *The Middle East: A Brief History of the Last 2,000 Years*, New York: Scribner, 1995.
- Nazih N. M. Ayubi, *Overstating the Arab State, Politics and Society in the Middle East*, London, New York: I.B. Tauris, 1995.
- Augustus Richard Norton, (ed.), *Civil Society in the Middle East*, Leiden: E. J. Brill, 1995.